+

SYSTÉM KOMPLEXNEJ PODPORY ŽIAKOV ZŠ S MŠ, KOTEŠOVÁ 378

v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a ich osobitostí vo výchove a vzdelávaní

v zmysle platného Zákona NR SR č. 24[5]/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Obsah

Všeobecné ustanovenia v zmysle platného Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov 2

Podporné opatrenia poskytované žiakom v rámci podporných úrovní v zmysle § 145a – 145b platného školského zákona 3

ŠkVP a individuálny vzdelávací program pre žiakov so ŠVVP 9

A. Všeobecné podporné opatrenia (podľa predmetov) 10

Všeobecné podporné opatrenia sú v kompetencii vyučujúceho daného predmetu. 10

SLOVENSKÝ JAZYK 10

MATEMATIKA 10

CUDZÍ JAZYK 11

OSTATNÉ PREDMETY 11

B. Špecifické podporné opatrenia (podľa druhu ŠVVP) 12

Špecifické podporné opatrenia sú v kompetencii inkluzívneho tímu (učiteľ, pedagogický asistent, školský podporný tím, zákonný zástupca) 12

VŠEOBECNÉ ODPORÚČANIA 12

PORUCHY UČENIA 13

POMALÉ PSYCHOMOTORICKÉ A PRACOVNÉ TEMPO 14

PORUCHA AKTIVITY A POZORNOSTI 14

PORUCHA AKTIVITY A POZORNOSTI, ADHD A PROBLÉMOVÉ SPRÁVANIE 15

NARUŠENÁ KOMUNIKAČNÁ SCHOPNOSŤ 16

PERVAZÍVNE VÝVINOVÉ PORUCHY 17

ŽIACI CHORÍ A ZDRAVOTNE OSLABENÍ 18

ŽIACI NADANÍ 18

ŽIACI ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA 18

C. Špecifické podporné opatrenia (podľa vyučovacích predmetov) 19

Špecifické podporné opatrenia sú v kompetencii inkluzívneho tímu (učiteľ, pedagogický asistent, školský podporný tím, zákonný zástupca) 19

SLOVENSKÝ JAZYK 19

MATEMATIKA 20

CUDZÍ JAZYK 21

OSTATNÉ PREDMETY 22

PROCES ZÍSKAVANIA PODPORNÉHO OPATRENIA 24

TLAČIVÁ 24

+

Všeobecné ustanovenia

v zmysle platného Zákona NR SR č. 245/2008 Z.z.(školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

1. Dokument je prílohou tohto ŠkVP Základná škola s materskou školou, Kotešová 378, 01361 Kotešová, ktorá garantuje v zmysle §2, ods. ag) a ďalších ustanovení v zmysle platného Zákona 245/2008 Z.z. *inkluzívne vzdelávanie ako spoločnú výchovu a vzdelávanie detí, žiakov, alebo účastníkov výchovy a vzdelávania, uskutočňovanú na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúca ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy*.

2. Vzdelávanie všetkých žiakov ako i žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP) podľa §3, §7 a §7a, ods. 5 d) v zmysle platného školského zákona je realizované plným začlenením v bežnej triede.

3. Na základe §130-131, § 145a – 145b škola vytvára pre žiakov inkluzívne podmienky prostredníctvom poskytnutých podporných opatrení, realizovaných s pomocou pedagogických asistentov, Školského podporného tímu a ďalších dotknutých subjektov, personálu, či kľúčových aktérov (napríklad zákonný zástupca a pod.) ktorí prispievajú k multidisciplinárnej podpore žiakov.

4. Škola na základe rozhodnutia riaditeľa školy poskytuje v zmysle §84a platného Zákona 138/2019 Z.z. *inkluzívne vzdelávanie s podporou Školského podporného tímu*, ktorého úlohou sú najmä:
   a) koordinovať rozvoj inkluzívneho vzdelávania,
   b) zabezpečiť vo výchove a vzdelávaní uplatňovanie používania prístupov a stratégií, ktoré vyplývajú z jednotlivých odborov vedy a techniky,
   c) spolupracovať so zariadením poradenstva a prevencie a ďalšími subjektmi pri podpore detí, žiakov a ich zákonných zástupcov v oblasti výchovy a vzdelávania,
   d) poskytovať poradenstvo žiakom a zákonným zástupcom a metodickú podporu pedagogickým zamestnancom,
   e) podieľať sa na tvorbe školského vzdelávacieho programu.

   Členom školského podporného tímu je školský špeciálny pedagóg a všetci odborní zamestnanci školy. Členmi školského podporného tímu môžu byť aj iní pedagogickí zamestnanci. V našej škole je súčasťou školského podporného tímu aj výchovný poradca.

+

Podporné opatrenia poskytované žiakom v rámci podporných úrovní

v zmysle § 145a – 145b platného školského zákona

1. Každý žiak školy má nárok na priznané podporné opatrenia v zmysle § 145a – 145b platného školského zákona.

2. Podporným opatrením je opatrenie poskytované školou alebo školským zariadením potrebné na to, aby sa žiak mohol plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti v čo najväčšej miere.

3. Podpornými opatreniami sú:
   a) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní; poskytovanie zabezpečuje škola, školské výchovno-vzdelávacie zariadenie alebo špeciálne výchovné zariadenia,
   b) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých žiakmi vo výchove a vzdelávaní; poskytovanie zabezpečuje škola, školské výchovno-vzdelávacie zariadenie alebo špeciálne výchovné zariadenia,
   c) zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo špeciálne výchovné zariadenie,
   d) zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, stredná škola alebo špeciálne výchovné zariadenie,
   e) zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo špeciálne výchovné zariadenie,
   f) skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia; poskytovanie zabezpečuje škola alebo školské zariadenie,
   g) zabezpečenie vzdelávania sa vo vyučovacom predmete alebo vo vzdelávacej oblasti vo vyššom ročníku; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov s nadaním,
   h) zabezpečenie osobitných foriem komunikácie dieťaťa so zdravotným postihnutím alebo žiaka so zdravotným postihnutím so školou alebo so školským zariadením; poskytovanie zabezpečuje škola alebo školské zariadenie,
   i) činnosť na podporu sociálneho zaradenia; poskytovanie zabezpečuje škola alebo školské zariadenie,
   j) činnosť na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo špeciálne výchovné zariadenie,
   k) špecializované kariérové poradenstvo; poskytnutie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zabezpečenie

pôsobenia pedagogického asistenta[1] v triede; základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo špeciálne výchovné zariadenie,

l) poskytovanie zdravotnej starostlivosti; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo špeciálne výchovné zariadenie,
m) zabezpečenie sebaobslužných úkonov podľa osobitného predpisu 80c) v čase výchovno-vzdelávacieho procesu; poskytovanie zabezpečuje škola alebo školské zariadenie,
n) poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo špeciálne výchovné zariadenie,
o) zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdanie zručností; poskytovanie zabezpečuje škola alebo špeciálne výchovné zariadenie,
p) odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní; poskytovanie zabezpečuje škola alebo školské zariadenie,
q) zabezpečenie diétneho stravovania; poskytnutie zabezpečuje zariadenie školského stravovania,
r) prevencia na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencia výskytu rizikového správania; poskytovanie zabezpečuje škola alebo školské zariadenie,
s) krízová intervencia; poskytovanie zabezpečuje základná škola, základná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, centrum poradenstva a prevencie alebo špeciálne výchovné zariadenia.

Vyjadrenie na poskytnutie podporných opatrení b) d) g) h) i) l) m) o) p) je v kompetencii poradenského systému.

[1] Pedagogická asistencia je realizovaná podľa profesijného štandardu a metodík k inkluzívnej podpore žiakov podľa podporných opatrení https://www.inkluze.upol.cz/portal/vystupy/

Vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia poskytuje:

ŠKOLA

1. a 2. stupeň podporných úrovní v systéme poradenstva a prevencie:

- učiteľ,
- školský špeciálny pedagóg,
- odborný zamestnanec.

ZARIADENIE PORADENSTVA A PREVENCIE

3. a 5. stupeň podporných úrovní v systéme poradenstva a prevencie:

- odborný zamestnanec.

PODPORNÉ OPATRENIE

a) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní

c) zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy

e) zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy

f) zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka

j) činnosť na podporu sociálneho zaradenia

k) činnosť na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy alebo strednej školy

n) poskytovanie zdravotnej starostlivosti

q) zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdanie zručností

r) odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní

s) zabezpečenie diétneho stravovania

ZARIADENIE PORADENSTVA A PREVENCIE

3. a 5. stupeň podporných úrovní v systéme poradenstva a prevencie:

- odborný zamestnanec.

PODPORNÉ OPATRENIE

b) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní

d) činnosť na podporu dosahovania školskej spôsobilosti

g) skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

h) zabezpečenie vzdelávania sa vo vyučovacom predmete alebo vo vzdelávacej oblasti vo vyššom ročníku

i) zabezpečenie osobitných foriem komunikácie dieťaťa so zdravotným postihnutím alebo žiaka so zdravotným postihnutím so školou alebo so školským zariadením

l) špecializované kariérové poradenstvo

m) zabezpečenie pôsobenia pedagogického asistenta v triede

o) zabezpečenie sebaobslužných úkonov podľa osobitného predpisu80c) v čase výchovno-vzdelávacieho procesu

p) poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok

BEZ VYJADRENIA

PODPORNÉ OPATRENIE

t) prevencia na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencia výskytu rizikového správania

u) krízová intervencia

+

Poskytovanie podporných opatrení v škole prebieha:

A. *vo všeobecnej rovine (univerzálne riadenie inkluzívneho vzdelávania a prevencie):*
   - V zmysle Katalógu podporných opatrení MŠVVaŠ SR.
   - Zjednotením hodnotovej a interakčnej orientácie pedagogického zboru s rodičmi a žiakmi v napĺňaní inkluzívnych potrieb podľa procesov Indexu inklúzie a PBIS;
   - Dostupnosťou kompenzačných pomôcok v zmysle Zoznamu kategorizovaných zdravotníckych pomôcok a Zoznamu vzdelávacích pomôcok.
   - Realizáciou odborných činností, ktoré limitujú segregáciu, stigmatizáciu a garantujú zákonom nárokovateľnú minimálnu kvalitu inkluzívnej podpory v zmysle platných profesijných, výkonových a obsahových štandardov a dostupnosti podporných opatrení vo výchovno-vzdelávacom procese v zmysle platnej novely školského zákona.
   - Inováciou didaktických prístupov v oblasti hodnotenia a klasifikácie.
   - Autoevalváciou inkluzívnych procesov prostredníctvom odporúčaných nástrojov sebahodnotenia – nástroje VUDPaP, ŠŠI, NIVAM a pod.

B. *v špecifickej rovine (riadenie inkluzívneho vzdelávania podľa osobitostí a požiadaviek žiakov v jednotlivých predmetoch):*
   a) Pedagogickou diagnostikou vo všetkých predmetoch
      Ak učiteľ pri bežnej pedagogickej práci zistí, že žiak nenapĺňa očakávané vzdelávacie výstupy alebo ich naopak napĺňa nad očakávania, začne proces identifikácie potrieb (pedagogická diagnostika[2]) a návrhu prípadnej podpory. Pokiaľ nie je triednym učiteľom žiaka, triedneho učiteľa kontaktuje a o situácii ho informuje. Následne je vhodné zvolať stretnutie osôb zúčastňujúcich sa výchovno-vzdelávacieho procesu, ideálne za prítomnosti žiaka, pedagógov, ktorí žiaka vyučujú, zákonného zástupcu, člena ŠPT a riaditeľa školy, ktorý o prípadnom podpornom opatrení rozhoduje. Návrh na stretnutie môže podať ktokoľvek z vyššie uvedených. Je vhodné viesť žiakov k tomu, aby dokázali rozpoznať svoje potreby a o prípadnú podporu si požiadali sami.

   b) Cieľom tohto stretnutia je snaha o identifikáciu možnej príčiny vzdelávacích ťažkostí alebo v prípade nadaného žiaka oblastí, v ktorých dosahuje mimoriadne výsledky. Nasledujú návrhy na podporné opatrenia a ich korelácie s možnosťami školy. V prípade indikácií, pre ktoré je vhodným podporným opatrením pedagogická intervencia, je komunikovaný súbor opatrení, ktorý by mohol viesť ku kompenzácii vzdelávacích ťažkostí, prípadne k ďalšiemu rozvoju oblastí, v ktorých žiak dosahuje vynikajúce výsledky. V prípade, že sa vyššie uvedeného stretnutia zákonný zástupca nezúčastňuje, škola ho informuje o prijatých opatreniach.

   c) Pedagogickou intervenciou vo všetkých predmetoch
      Nasledujúce indikácie a možné čiastkové opatrenia sa môžu vzťahovať na všetkých žiakov, nielen so ŠVVP.

[2] Na diagnostiku sú využívané batérie diagnostických nástrojov, dostupné všetkým učiteľom školy, zväčša ide o metódy:
- ✓ dotazníky (*podľa podporných opatrení*)
- ✓ pozorovanie
- ✓ rozhovor
- ✓ aktívne počúvanie
- ✓ práca v skupinách

Informácie z pedagogickej diagnostiky sú spracované pedagogickým zamestnancom, ktorý ich inicioval a výsledky postúpené členom ŠPT.

Indikácie, pre ktoré je vhodná pedagogická intervencia:

- zdravotné obmedzenia,
- dlhšia choroba,
- nezvládnutie dištančnej výučby,
- nedostatočné výsledky v dosahovaní očakávaných výstupov,
- málo podnetné rodinné prostredie,
- striedanie škôl napr. pri striedavej starostlivosti,
- málo podnetné sociokultúrne zázemie,
- nefunkčné sociálne vzťahy v triede,
- možná obeť šikanovania,
- nesamostatnosť pri plnení úloh ako pri výučbe, tak v domácom prostredí,
- nesamostatnosť pri využívaní učebných zdrojov či technológií,
- úzkostnosť, stres napríklad z dôvodu tlaku okolia na výkon,
- čiastkové oslabenie v niektorých oblastiach v dôsledku nadania v oblastiach iných,
- potreba rozvoja nadania,
- výrazný záujem o určitú vzdelávaciu oblasť,
- znalosti z určitej vzdelávacej oblasti nad rámec školského kurikula,
- vynikajúce výsledky v dosahovaní očakávaných výstupov,
- žiak sa intenzívne venuje určitému odboru aj v záujmových aktivitách a iné.

Čiastkové opatrenia, ktoré možno zahrnúť do pedagogickej intervencie:

- úprava pedagogických stratégií (metód a foriem),
- zrozumiteľnejšia a reálnejšia formulácia vzdelávacích cieľov,
- úprava spôsobu zadávania učebných úloh,
- úprava spôsobu zadávania úloh určených na hodnotenie,
- vysvetlenie hodnotenia a vzťahu medzi učebnými aktivitami a hodnotením,
- výroba a používanie jednoduchých podporných učebných pomôcok, pracovných listov či zošitov,
- príprava zadania pre doučovanie, domácu prípravu a domáce precvičovanie,
- podpora vytvárania návykov a postupov súvisiacich s domácou prípravou,
- cielená individualizácia priamo vo vyučovaní,
- individuálna pomoc s plnením úloh,
- cielené rozvíjanie kľúčových kompetencií na učenie a riešenie problémov,
- intenzívnejšia práca so zručnosťami žiaka získanými mimo školy (napr. v neformálnom vzdelávaní, pri voľnočasových aktivitách alebo získavaním funkčných zručností od rodičov či starých rodičov – napr. remeslo, chovateľstvo, umelecká činnosť a pod.),
- príprava podnetných študijných úloh,
- zavádzanie učebných tém do kontextov a širších súvislostí zo života žiaka,
- zaraďovanie rozširujúceho učiva,
- príprava komplexnejších úloh pre nadaných,
- pomoc s vyhľadávaním ďalších učebných zdrojov,
- práca s obťažnosťou a jej zvyšovaním do úrovne, ktorú žiak zvládne,
- ďalšie činnosti rozvíjajúce nadanie, prípadne kompenzujúce oslabené oblasti tak, aby v nich žiak dosiahol aspoň minimálne úrovne stanovených cieľov,
- využívanie rôznorodých učebných materiálov, podpora častej sebareflexie a iné...

V prípade indikácií pre aplikáciu pedagogickej intervencie je možné túto intervenciu v zmysle štandardov odborných činností a Katalógu podporných opatrení začať prakticky okamžite. Nie je teda nutné absolvovať štandardný postup pre vyšetrenie v poradenskom zariadení (CPP a ŠCPP).

Pedagogickú intervenciu môže viesť pedagóg – učiteľ, pedagogický asistent, člen ŠPT vo vzťahu k obsahu a cieľu intervencie a súvisiaceho podporného opatrenia. **O začatí realizácie pedagogickej intervencie rozhoduje riaditeľ školy uznaním dotknutých podporných opatrení** v zmysle **Usmernenia MŠVVaŠ SR**[3] **a** platnej novely školského zákona.

V prípade, že indikáciou vzdelávacích ťažkostí sú napr. doteraz neindikované zdravotné znevýhodnenie, podozrenie na závažné vývinové poruchy učenia a správania alebo kombinácia viacerých týchto znevýhodnení, odporúča škola zákonnému zástupcovi presun žiaka do vyššej podpornej úrovne. Do doby, než škola dostane odporúčanie od aktérov z vyššej úrovne, poskytuje žiakovi podporné opatrenia prvého, prípadne druhého stupňa.

Je vhodné, aby dochádzalo k priebežnému vyhodnocovaniu efektivity, úspešnosti pedagogickej intervencie a prípadnej úprave podporných opatrení. **Celkové vyhodnotenie vykoná škola, ideálne vždy do najbližšej klasifikácie v rámci daného vzdelávacieho štvrťroka.**

Pri tomto celkovom vyhodnotení, do ktorého je vhodné zapojiť všetkých zúčastnených, je navrhnutý ďalší postup. V ideálnom prípade pri odstránení príčin či kompenzácii ťažkostí je možné pedagogickú intervenciu ukončiť. Ak problémy pretrvávajú, treba vyhodnotiť, či prijaté opatrenia prinášajú postupné zlepšenie a má zmysel v nich pokračovať aj v nasledujúcom období, alebo efektívne nie sú a je potrebné žiakovi odporučiť vyšetrenie v poradenskom zariadení.

Pedagogická intervencia je realizovaná prevažne v rámci priamej činnosti pedagogického zamestnanca.

Pokiaľ ide o konkrétne **pracovnoprávne riešenie pedagogickej intervencie**, jej zabezpečenie pedagogickým pracovníkom je garantované v jeho pracovnom pomere (či už na kratší ako stanovený pracovný čas alebo na stanovený pracovný čas podľa Zákonníka práce), ktorého pracovná náplň obsahuje:

a) výkon priamej pedagogickej činnosti (priame vyučovacie, priame výchovné, priame špeciálne - pedagogické alebo priame pedagogicko-psychologické činnosti, v rámci ktorých pedagogický pracovník priamo pôsobí na vzdelávaného, či už individuálne alebo skupinovo);
b) výkon nepriamej činnosti - činnosťami súvisiacimi s priamou pedagogickou činnosťou sú napríklad príprava na priamu pedagogickú činnosť, príprava učebných pomôcok, hodnotenie písomných, grafických a iných prác žiakov a ďalej práce, ktoré vyplývajú z organizácie vzdelávania a výchovy v školách a školských zariadeniach, napríklad výkon dohľadu nad deťmi či neplnoletými žiakmi;
c) výchovným poradenstvom: v zmysle platných štandardov;[4]
d) kariérovou výchovou a poradenstvom: v zmysle platných štandardov;
e) orientačnou diagnostikou: v zmysle platných štandardov (výkonových, obsahových);

[3] https://www.minedu.sk/data/att/27151.pdf
[4] https://www.minedu.sk/standardy-odbornych-cinnosti-v-systeme-poradenstva-a-prevencie/

+

f) poradenstvom (špeciálno-pedagogickým a/alebo psychologickým, a iným): v zmysle platných štandardov.
g) intervenciou: v zmysle platných štandardov.
h) krízovou intervenciou: v zmysle platných štandardov.
i) terapiou: v zmysle platných štandardov.
j) reedukáciou: v zmysle platných štandardov.
k) metodickou podporou a poradenstvom pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom a zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia.

4. Základné špeciálno-pedagogické odporúčania pre pedagógov pri práci so žiakmi v riziku je vhodné po stretnutí zapojených účastníkov do podpory žiaka zaznamenať.

ŠkVP a individuálny vzdelávací program pre žiakov so ŠVVP

ŠkVP je základný dokument školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v škole (§ 7, ods. 1 školského zákona) a vychádza zo **Štátneho vzdelávacieho programu** (ďalej len „ŠVP“). Tento dokument je hlavný dokument, ktorý obsahuje všetky dôležité princípy fungovania vzdelávania v danej škole, či v triede. Je to najdôležitejší nástroj inkluzívneho vzdelávania. Preto táto príloha obsahuje nasledujúce konkrétne podporné opatrenia všeobecného i špecifického charakteru, usporiadané podľa predmetov i podľa druhu ŠVVP.

V zmysle platnej novely školského zákona, § 7a ods. 1a) a 1b) sa **podľa IVP** s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia **môže vzdelávať žiak, ktorého špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy**, ktorú navštevuje alebo žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie v základnej škole.

IVP je „**doplnkom“ ŠkVP** a uvádza **skutočnosti a činnosti týkajúce sa výchovy a vzdelávania žiaka, ktoré nie sú uvedené v ŠkVP.**

Individuálny vzdelávací program (IVP) pre žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami musí byť prekonzultovaný aj so žiakom, ak je najmenej v 5. ročníku ZŠ a obsahuje podporné opatrenia (účinné od 30. 5. 2023).

+

A. Všeobecné podporné opatrenia (podľa predmetov)

Všeobecné podporné opatrenia sú **v kompetencii vyučujúceho daného predmetu.**

SLOVENSKÝ JAZYK

- HODNOTENIE: sumatívne i formatívne
- Uprednostňovať preverovanie vedomostí podľa preferencií žiaka. Ústna alebo písomná forma odpovede;

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
- Vytvárať žiakovi (s pomocou pedagogického asistenta alebo zákonného zástupcu žiaka po konzultácii s vyučujúcim) kartičky, na ktorých bude mať gramatické pravidlá a naučiť žiaka pracovať s nimi;
- Používať rôzne formy overovania vedomostí, napr. forma doplňovačky, doplňovacie testy a testy s voľbou správnych odpovedí;
- Pri písaní poznámok rešpektovať osobné pracovné tempo žiaka;
- Na hodinách slohu hodnotiť obsahovú stránku, nie pravopisnú;
- Pri písaní diktátu voliť pomalšie tempo diktovania;
- Možnosť doplňovacích cvičení namiesto diktátov na overenie znalosti pravopisných pravidiel;
- Diktáty nehodnotiť známkou horšou ako 3, vyčísliť percentuálne počet chýb alebo sledovaných javov;
- Písať diktát formou doplňovačky, diktovanou doplňovačkou (s doplňovaním písmen alebo slov) hodnotiť podľa klasickej stupnice;
- Prispôsobiť počet úloh pri preverovaní vedomostí alebo predĺžiť čas;
- Rešpektovať tempo písania;
- Rešpektovať, ak žiak nechce byť vyvolaný na hlasné a dlhé čítanie pred triedou.

MATEMATIKA

- HODNOTENIE: sumatívne i formatívne
- Uprednostňovať preverovanie vedomostí podľa preferencií žiaka. Ústna alebo písomná forma odpovede;

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
- Umožniť žiakovi používať pri práci na hodinách (s pomocou pedagogického asistenta alebo zákonného zástupcu žiaka po konzultácii s vyučujúcim) na kartičkách vzory na riešenie jednotlivých algoritmov, na ktorých bude mať rozkrokované jednotlivé matematické postupy a naučiť žiaka pracovať s nimi;
- Tolerovať pomalšie tempo;
- V numerických úlohách používať jeden spôsob vypočítania, ktorý žiakovi vyhovuje, umožniť vo vyšších ročníkoch používanie kalkulačky, v nižších ročníkoch tabuľku násobkov, premeny jednotiek... (žiak si vyrobí svoj vlastný „vzorkovník“ z matematiky 2-krát , jeden na doma a druhý do školy);
- Žiak je vedený k zodpovednosti za nosenie pomôcok.

+

CUDZÍ JAZYK

- HODNOTENIE: sumatívne i formatívne
- Uprednostňovať preverovanie vedomostí podľa preferencií žiaka. Ústna alebo písomná forma odpovede;

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
- Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov, pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso precvičiť a dotrénovať vo väzbách a postupne ďalšie;
- Preferovať verbálne osvojenie učenia sa učiva, písomnú formu ponechať ako vedľajšiu;
- Skúšanie naučených slovíčok písomnou formou zvážiť, chyby v zápise tolerovať, ak sú foneticky správne zapísané;
- Nežiadať od žiaka doslovné preklady;
- Žiadať od žiaka osvojenie a používanie gramatických pravidiel;
- Nedávať čítať dlhé a náročné texty;
- Odpovedať na základe otázok – pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu;
- Podľa potreby prispôsobiť dĺžku a formu jednotlivých aktivít;
- Umožniť používanie kompenzačných pomôcok;
- Aplikovať metódu názornosti pri výklade učiva;
- Formulovať jednoduché a stručné pokyny pri zadávaní úloh, kontrolovať pochopenie zadania úlohy;
- Znížiť pracovné zaťaženie – redukovať rozsah úloh, poznámok, písomných cvičení;
- Prispôsobiť formu skúšania učivu a schopnostiam, preferenciám;
- Redukovať, resp. upraviť rozsah domácich úloh a poznámok v prípade potreby;
- Redukovať rozsah skúšaného učiva na testoch a v písomných prácach;
- Poskytnúť dostatočný čas na splnenie úlohy;
- Tolerovať špecifické chyby, tolerovať fonetický zápis slov;
- Kontrolovať únavu, výdrž, psychický stav, prípadné preťaženie žiaka;
- Povzbudzovať dieťa, podporovať jeho sebadôveru, oceňovať snahu, aktivitu na hodine, chváliť aj za menšie úspechy;
- Nedokončenú prácu v škole nezadávať ako domácu úlohu.

OSTATNÉ PREDMETY

- HODNOTENIE: sumatívne i formatívne
- Uprednostňovať preverovanie vedomostí podľa preferencií žiaka. Ústna alebopísomná forma odpovede;

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
- Kľúčové písomné práce písať s predĺženým časom (cca o 20 %) alebo redukciou úloh;
- V náukových predmetoch zvýrazniť podstatné, naučiť pracovať s pojmovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme používať aj pri vlastnej odpovedi (heslovitý záznam, možnosť dokresľovania...);
- Zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok;
- Zadávať krátke cvičenia a postupne zvyšovať nároky po zvládnutí predchádzajúcich cvičení;
- Systematický individuálny prístup, aby žiak postupne prebral učivo;
- Rozdelenie pokynov na menšie časti a podľa potreby každú z nich žiakovi zvlášť opakovať;

- Pri písomnom overovaní vedomostí voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede. Časovo limitované práce sú menej vhodné, hodnotiť po verbálnom doskúšaní žiaka;
- Priebežne overovať správne pochopenie zadania;
- Pri odpovediach, kde je potrebné vedieť poučky naspamäť, voliť možnosť doplňovania textu poučky alebo formou testov s výberom možných odpovedí;

S dovolením učiteľa umožniť kopírovanie poznámok spolužiaka.

B. ŠPECIFICKÉ PODPORNÉ OPATRENIA (PODĽA DRUHU ŠVVP)

Špecifické podporné opatrenia sú **v kompetencii inkluzívneho tímu** (učiteľ, pedagogický asistent, školský podporný tím, zákonný zástupca).

VŠEOBECNÉ ODPORÚČANIA

- HODNOTENIE: sumatívne i formatívne
  - Uprednostniť formu skúšania, pri ktorej žiak dosahuje optimálny výkon, overiť, pre žiaka vhodnejším spôsobom, úroveň jeho nadobudnutých vedomostí. Zároveň prihliadať na oslabenia v konkrétnych oblastiach. Je potrebné dopriať žiakovi vždy dostatok času na premyslenie odpovede.
  - Ak bol žiak hodnotený známkou nedostatočná, môže byť preskúšaný znova v prípade, ak bol jeho slabý výsledok zapríčinený jeho aktuálnym zdravotným alebo psychickým stavom, o ktorom bol učiteľ vopred informovaný.
  - Viesť žiakov k realistickému sebahodnoteniu vlastných schopností a výsledkov svojej práce.

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Používať krátke, jasné inštrukcie, overiť si, či im žiak porozumel. Častejšie ich opakovať. Viesť žiaka k tomu, aby sa prihlásil, keď niečomu nerozumie.
  - Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
  - Pre ľahšie pochopenie vysvetľovaného učiva sa odporúča používať názorné ukážky konkrétnych predmetov.
  - Zadávané úlohy je potrebné rozložiť na menšie časti, ktoré žiak postupne zvládne.
  - Jasne odkomunikovať požiadavky na správanie a prácu žiaka.
  - Rozvíjať základné myšlienkové operácie prostredníctvom rozvoja schopnosti počúvať, rozumieť hovorenému a formulovať vlastné výpovede.
  - Preukázateľne (zápisom zo stretnutia) spolupracovať so zákonnými zástupcami a oboznámiť ich s konkrétnymi problémami žiaka.
  - Rešpektovať individuálne psychomotorické tempo žiaka, predĺžiť časovú dotáciu, poskytnúť mu dostatočný čas na vypracovanie úloh, prípadne úlohy rozdeliť na časti.
  - Umožniť žiakovi zmenu pracovnej polohy, krátky odpočinok, relaxáciu.
  - Pred žiaka predkladať iba reálne ciele. Výkony žiaka hodnotiť vzhľadom k jeho možnostiam, porovnávať jeho predchádzajúce výkony - súťaženie so sebou samým.
  - Pri hodnotení využívať zásadu „často, ale v menšom rozsahu“, žiaka hodnotiť priebežne, vopred ho informovať, kedy bude skúšaný.
  - Zvážiť písanie bleskoviek alebo päťminútoviek.
  - Pomôcť žiakovi prekonať prípadný neúspech, aby sa u neho neprehlboval pocit

menejcennosti v porovnaní s ostatnými spolužiakmi, poverovať ho úlohami, v ktorých by mohol byť úspešný.
- Pozitívne motivovať, podporovať vo vykonávanej činnosti, využívať pochvalu, ocenenie a povzbudenie, poskytovať pomoc na individuálnej úrovni.
- Dať žiakovi príležitosť ukázať svoje silné stránky a priebežne ho oceňovať za drobné úspechy. Pre žiaka je primárne dôležité zachovať si sebaúctu.
- Budovať v triede rešpektujúcu a bezpečnú atmosféru.
- Pomôcť žiakovi zaradiť sa do skupinových aktivít.

PORUCHY UČENIA

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Pri potrebe navýšenia časovej dotácie v oblastiach, v ktorých nepracuje žiak prirodzene rýchlym tempom, dopriať viac času na spracovanie úloh, aby došlo k prejaveniu nadobudnutých vedomostí.
  - Pri potrebe kompenzačných pomôcok diskutovať aj so žiakom, do akého rozsahu sú pre neho potrebné v jednotlivých predmetoch.
  - Pri potrebe dovysvetľovať zadania, viackrát zadanie zopakovať alebo ho pretransformovať do inej podoby, aby došlo k jeho porozumeniu. Používať krátke a jasné inštrukcie. Otázky a úlohy zadávať tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne.
  - Podporovať žiaka v jeho výkonoch, rozvíjať nadobudnuté vedomosti a utvrdzovať tie, ktoré už vie. Pokúsiť sa mu opätovne vysvetliť tie, v ktorých si nie je istý, aby nedochádzalo len k mechanickému naučeniu, ale aj tendencii naučené použiť.
  - Hodnotiť vždy iba to, čo žiak stačí vypracovať, nie to, čo nevypracoval.
  - Oceniť snahu, aj keď výsledok práce nezodpovedá našim predstavám, oceniť akékoľvek drobné pokroky v čítaní a v pravopise.
  - Za neúspech žiaka nekarhať. Hodnotenie a klasifikácia majú pôsobiť povzbudivo.
  - Žiaka vopred informovať, čo od neho budeme vyžadovať, z čoho bude hodnotený, nech nie je jeho výkon negatívne ovplyvnený.
  - V prípade písomného skúšania, môže mať podľa potreby na vypracovanie písomných úloh viac času ako je obvyklé, mal by mať povolené používať didaktické pomôcky, technické pomôcky, kompenzačné pomôcky, upravené materiály, špeciálne pracovné listy, učebnice a iné (notebook, gramatické tabuľky, pravidlá slovenského pravopisu, diktát pripravený ako doplňovačka, dyslektické /čítacie/ okienko, dyslektická tabuľka, a i.).
  - V prípade písomných prác (aritmetických výpočtov) poskytnúť čistý papier na pomocné výpočty.
  - Pri písaní matematických príkladov na tabuľu vyznačovať operačné znamienka farebne.
  - Dlhšie učivo je vhodné rozdeliť na niekoľko ucelených kratších častí, pedagóg by mal viesť vyučovaciu hodinu interaktívne, zapájať žiaka do výkladu, dávať mu otázky.
  - Verbálne vysvetľovanie je vhodné doplniť ilustráciami, zvýrazniť kľúčové slová farebne, používať obrázky a iné názorné pomôcky. Pri zložitejších postupoch je vhodné kľúčové slová napísať v bodoch na tabuľu. Nové pojmy vždy vysvetľovať a objasňovať v rôznych súvislostiach, nadväzovať na skúsenosti žiaka.
  - Používať efektívne stratégie učenia pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva.
  - Nové učivo usporiadať po krokoch, postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu.
  - Poskytovať žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva.
  - Vždy, keď je to potrebné, konzultovať rozsah učiva so špeciálnym pedagógom/príp. školským psychológom.
  - Prihliadať na znížený grafický prejav vo všetkých predmetoch.

+

- Nedávať žiakovi písať rozsiahle zápisy, inak sa úroveň grafického prejavu zníži natoľko, že budú poznámky nepoužiteľné – dať žiakovi písať len časť textu, ostatné mu umožniť odkopírovať od spolužiakov alebo mu poskytnúť vopred predtlačený text.

POMALÉ PSYCHOMOTORICKÉ A PRACOVNÉ TEMPO

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Vystaviť na nástenke rozvrh, pravidlá a často ich vysvetľovať.
  - Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
  - Pri vysvetľovaní zapísať na tabuľu hlavné body.
  - Poskytovať žiakovi rôzne účinné podnety, ktorých sa bude môcť zachytiť, keď ochabne jeho pozornosť, na hodinu si pripraviť rôzne činnosti.
  - Žiakov, ktorí majú najväčšie ťažkosti, posadiť blízko niekoho, kto im môže pomôcť.
  - Úlohy rozdeliť na menšie časti tak, aby zodpovedali možnostiam koncentrácie pozornosti žiakov, dokončenie úlohy okamžite potvrdiť a aj primerane oceniť.

PORUCHA AKTIVITY A POZORNOSTI

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Zostaviť jasný rozvrh činností a napísať pre každého zrozumiteľne krátke pravidlo správania sa v škole alebo mimo nej.
  - Každú mimoškolskú aktivitu je dobré vopred oznámiť a prediskutovať so žiakmi (hyperaktívny žiak sa musí na to pripraviť a zamerať). Každú zmenu oznámiť pokojne.
  - Používať priame, krátke a výstižné vety (aj príkazy a inštrukcie musia byť jasné a jednoduché). Dôležité pokyny posilniť pomocou vizuálneho alebo telesného kontaktu.
  - Nezapisovať žiakovi poznámky typu: žiak vyrušoval na hodine, zabudol si pomôcky, zabával sa, vrtel sa. Všetky dané ukazovatele vyplývajú z jeho diagnózy.
  - Pri silnom nepokoji na vyučovaní je možné zaradiť uvoľňovacie sekvencie pomocou hier zameraných na telo.
  - Nie sú vhodné bleskovky a päťminútovky.
  - Organizovať prácu žiakov v menších skupinách.
  - Dôležité úlohy nenechávať na posledné vyučovacie hodiny. Dôležitý výklad učiva podať v prvých 20 minútach.
  - Nechať radšej žiaka urobiť jednu časť práce správne než celú s chybami. Zadávať kratšie úlohy postupne, radšej než jednu dlhú.
  - Odmeňovať aj pohotovosť a snahu, nielen výsledok.
  - Cez prestávky je vhodné umožniť pohybové aktivity (napr. na chodbe).
  - Venovať pozornosť vzťahom medzi žiakmi – chrániť žiaka, aby sa nestal triednym šašom, „blbcom“ alebo obetným baránkom.
  - Buďte pozorní pri žiackych prácach – pamätajte na oslovovanie, prikývnutie, úsmev.
  - Učiť žiakov dávať pozor na neverbálne podnety, aby lepšie udržali pozornosť, poskytovať im často spätnú väzbu o ich správaní – aj pozitívnu.
  - Keď žiak poruší pravidlo, nereagovať s posmechom alebo rozčúlene. Spýtať sa žiaka, aké pravidlo bolo porušené, prípadne ho pripomenúť a formulovať ešte raz. Potom zvoliť vhodnú metódu, ktorá by mala byť účinná a okamžitá.
  - Ako trest nesmie byť nič, čo „zablokuje“ životne dôležité potreby žiaka - napr. pohyb cez prestávky je dôležitý, dodatočné úlohy, ktoré vyžadujú pozornosť.

+

PORUCHA AKTIVITY A POZORNOSTI, ADHD A PROBLÉMOVÉ SPRÁVANIE

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Je potrebné vylúčiť všetky vedľajšie rušivé podnety. Vhodné je žiaka posadiť do blízkosti učiteľa, na dohľad. Poprípade s pokojnejším spolužiakom tak, aby mal v zornom poli čo najmenej rušivých podnetov. Počas vyučovania mať na lavici k dispozícií len pomôcky, ktoré momentálne potrebuje.
  - Žiak s ADHD má problém s udržaním poriadku a učebnými schopnosťami. Je potrebné prostredníctvom asistentky zaistiť, aby si správne zaznamenával úlohy, usporiadal pracovný priestor a pomôcky.
  - Oddychom je pohybové uvoľnenie. Nenútiť žiaka do úplného kľudu. Dovoliť mu pri práci meniť polohu. V školskej triede ho umiestniť tak, aby nerušil ostatných žiakov. Žiaka s ADHD je nevhodné trestať zákazom pobytu vonku (možnosť „vybehať sa“ je pre takéhoto žiaka základnou potrebou), pohyb počas prestávok je pre týchto žiakov dôležitou potrebou.
  - Snažiť sa upriamiť pozornosť žiaka ešte skôr, ako ho bude potrebné dôrazne napomenúť.
  - Zostaviť jasný rozvrh činností a napísať pre každého zrozumiteľne krátke pravidlo správania sa v škole alebo mimo nej.
  - Používať priame, krátke a výstižné vety (aj príkazy a inštrukcie musia byť jasné a jednoduché). Dôležité pokyny posilniť pomocou vizuálneho kontaktu.
  - Vymedziť hranice a dodržiavať všeobecné školské či triedne pravidlá (žiak by mal dopredu vedieť, aké negatívne následky má ich porušovanie). Keď žiak poruší pravidlo, nereagovať rozčúlene. Spýtať sa žiaka, aké pravidlo bolo porušené, ak je treba, formulovať ho ešte raz. Potom zvoliť vhodnú metódu, ktorá by mala byť účinná a okamžitá. Dlho už potom o ňom nehovoriť.
  - Časté nacvičovanie žiaduceho správania, názorné predvádzanie správneho postupu pri plnení rutinných úloh a príležitostné opakovanie požiadaviek a pravidiel.
  - Pri rušivom a neprimeranom správaní žiaka by mal učiteľ zostať pokojný a nezvyšovať hlas. Lepšie je počkať, až sa žiak upokojí a potom problém predebatovať. Pri nevhodnom reagovaní navrhnúť alternatívy - poradiť mu, ako by mohol reagovať inak. Pri hodnotení správania je efektívnejšie pozitívne hodnotiť dobré správanie sa žiaka ako trestať nežiaduce prejavy v správaní.
  - Dôležitý výklad učiva podať v prvých 20 minútach.
  - Nechať radšej žiaka urobiť jednu časť práce správne, než celú s chybami.
  - Stanoviť pre žiaka primerané krátkodobé ciele, ktoré je žiak schopný splniť v reálnom časovom termíne.
  - Odmeňovať aj pohotovosť a snahu, nielen výsledok.
  - Venovať pozornosť práci žiaka - oslovovanie, prikývnutie, úsmev.
  - V rámci priebežného hodnotenia je vhodné využívať rôzne formy hodnotenia, nielen klasické známkovanie (percentá, vyznačenie jednotlivých chýb, slovné hodnotenie).
  - Každú mimoškolskú aktivitu je dobré vopred oznámiť a prediskutovať so žiakmi (hyperaktívny žiak sa musí na to pripraviť a zamerať). Každú zmenu oznámiť pokojne.
  - V rámci vyučovacej hodiny zahrnúť viacero rôznorodých aktivít, ktoré upútajú pozornosť žiaka. Vyučovaciu hodinu obohacovať aj o tímové aktivity – rozdelenie triedy na skupinky a následne zadanie úloh, práca v dvojiciach.
  - Pravidelná kontrola vyhotovených domácich úloh v zošite, na záver vyučovania prekontrolovať úlohy zadané v priebehu vyučovacej hodiny,
  - Využiť prebytok energie u žiaka – zapájať ho do školských žiackych projektov, mimoškolských aktivít, zadávať mu rôzne typy nie veľmi zložitých úloh alebo stručne precvičovať prebraté učivo.

- Pomôcť žiakovi nájsť prostriedok, ktorým môže redukovať aktuálne prežívané napätie, hnev (napr. dovoliť mu kresliť, modelovať z plastelíny).
- Vyhýbať sa direktívnemu prístupu a príkazom či zákazom, namiesto toho sa pokúsiť so žiakom pokojne porozprávať a vysvetliť mu, čo sa od neho očakáva.
- Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Častejšie striedanie činností.
- Jasná štruktúra vyučovania.
- Jasne a spravodlivo stanoviť dôsledky nežiaduceho správania. Venovať dostatok času vysvetleniu toho, čo je v triede prijateľné a čo nie. Vyvodzovať dôsledky okamžite.
- Oddeliť správanie, ktoré sa nám nepáči od samotnej osoby žiaka - „Nepáči sa mi, keď robíš. " namiesto „Si zlý!!"
- Upozorniť žiaka, že s ním nechceme bojovať, ukázať mu rešpekt a pomôcť mu nájsť spôsob, ako získať pocit dôležitosti, uznania primeraným spôsobom.
- Triedny učiteľ v spolupráci so zákonným zástupcom a ŠPT zváži, či je nevyhnutné vhodným, taktným spôsobom vysvetliť ostatným žiakom v triede špecifický prístup v hodnotení žiaka s poruchou správania.

NARUŠENÁ KOMUNIKAČNÁ SCHOPNOSŤ

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Rozvíjať aj neverbálne zručnosti (orientácia, pamäť, jemná motorika, grafomotorika, sluchové a zrakové funkcie).
  - Zadávať stručné slovné pokyny v poradí, v akom majú byť vykonané, viackrát zopakovať inštrukciu.
  - Ponechať dostatok času na porozumenie.
  - Preformulovať, parafrázovať inštrukcie, používať jasné, priame požiadavky.
  - Používať zaužívané slovné spojenia, krátke a jednoduché vety.
  - Overovať porozumenie zadania úloh priebežne počas žiakovej práce.
  - Podporovať žiaka v tom, aby požiadal o vysvetlenie, keď nerozumie.
  - Spomaliť tempo reči - žiaci s oslabením vo verbálno–akustickej pamäti potrebujú viac času na súčasné spracovanie fonologického a sémantického aspektu slov v prúde reči.
  - Akceptovať pretrvávanie narušenej komunikačnej schopnosti žiaka ako v jeho rečovom prejave, tak aj v čítaní, kde pretrváva fonologická porucha, substitúcie, asimilácie hlások a artikulačná neobratnosť, kde žiak prispôsobuje výslovnosť pre neho ľahšie vysloviteľnej hláske – z toho môžu vyplývať chyby v čítaní i v písaní.
  - Akceptovať nedostatky vo verbálnom vyjadrovaní žiaka – hľadať iné náhrady – výber viacerých možností odpovedí, v čo najväčšej miere podporovať verbálne vyjadrovanie žiaka vizualizáciou učiva prostredníctvom obrázkového materiálu, použitím pojmových máp, nápovedných tabuliek s daným precvičovaným gramatickým javom.
  - Pomôcť s formuláciami (poskytnúť sémantické ako aj fonetické nápovede).
  - Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže žiak použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Pri dysgramatizme poskytnúť správny tvar slova, používať pomocné otázky či osnovu.
  - Nehodnotiť vonkajšiu stránku prejavu, zamerať sa na obsah.
  - Rozvíjať slovnú zásobu, tvorbu viet, naratívne schopnosti, konverzačné schopnosti, fonematickú diferenciáciu, akusticko-verbálnu pamäť.
  - Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže žiak použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Ak si žiak nevie vybaviť správne slovo, napovedať mu opísaním významu slova, príp. prvou hláskou či slabikou.
  - V písanom prejave nehodnotiť zámeny hlások, nesprávne gramatické tvary slov,

nesprávne časovanie a skloňovanie.
- Efektívne pre žiakov s dysfáziou sú online cvičenia, práca na počítači, edukačné webové portály.
- Pri písomnom skúšaní preferovať test – doplnenie, výber správnej odpovede, maximálne jedno či dvojslovnú odpoveď, nevyžadovať od žiaka celé vety. Vynechať alebo aspoň redukovať časovo limitované skúšky (päťminútovky).
- Využívať pojmové mapy alebo grafy.
- Cudzí jazyk hodnotiť známkou s prihliadaním na individualitu žiaka, zamerať sa na frázy a konverzačné zručnosti, neľpieť na gramatických pravidlách, využívať vizuálnu podporu pri výučbe, preferovať ústnu odpoveď pred písomnou
- Citlivo pristupovať ku klasifikácii a k pedagogickému hodnoteniu.

PERVAZÍVNE VÝVINOVÉ PORUCHY

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Stanovenie jasných pravidiel a ich dodržiavanie.
  - Pri komunikácii so žiakom voliť formu primeranú schopnosti porozumenia žiaka, zadávať jednoduché a jasné pokyny (nie dvojzmyselné).
  - Vyhýbať sa zvýšenému tónu hlasu, nekričať.
  - Pri vypracovaní úloh poskytnúť procesuálnu schému – osnovu.
  - Rešpektovať možnú zvýšenú unaviteľnosť – dopredu stanoviť konkrétny a nemenný počet úloh (aj keď ich vypracuje veľmi rýchlo, pre vytvorenie dôvery nemeniť zadanie).
  - Zadávať jasné otázky, zadania úloh, nie také, ktoré môžu mať viacero správnych odpovedí.
  - Predkladané pracovné listy alebo úlohy vo všetkých predmetoch by mali byť prehľadné a vecné.
  - Ak žiak vypracuje úlohu chybne, ešte to nemusí znamenať, že úlohu nevie – nemusel len správne pochopiť zadanie. Žiaci s PVP len veľmi ťažko chápu obrazné pomenovania, imaginárne úlohy.
  - Eliminovať odpisovanie z tabule, poskytnúť žiakovi predlohu na lavicu.
  - Eliminovať čas venovaný domácej príprave. Poskytnúť žiakovi vyabstrahované podstatné učivo z látky, ktorú si má osvojiť (poznámky). Zadávať kratšie úlohy, ale dôsledne trvať na ich vypracovaní. Zamerať sa na kvalitu, nie kvantitu.
  - Umožniť žiakovi prezentovať svoje vedomosti formou projektov (uprednostniť elektronickú formu pred písanou).
  - Žiak môže byť citlivý na zmeny programu v škole, poradia vyučovacích hodín, či pedagógov na hodinách, je preto vhodné, aby boli o zmenách, ak je to možné, informovaní rodičia a samotný žiak v dostatočnom predstihu.
  - Neoslobodzovať ho od činností, ktoré dokáže s pomocou vykonať alebo mu nepomáhať pri tom, čo dokáže urobiť sám.
  - Zamerať sa na nácvik pracovných zručností – miesto na prácu, rešpektovanie pokynov, pracovný poriadok, výdrž pri práci, rešpektovanie partnera.
  - Zaviesť pre žiaka počas vyučovacej hodiny relaxačné a stimulačné chvíľky.
  - Vo výchovnovzdelávacom procese dodržiavať špeciálno-pedagogické zásady: názornosti, postupnosti, primeranosti, trvácnosti, aktivity, konkrétnosti učiva, individuálneho prístupu.
  - Na správanie žiaka s PVP môžu negatívne pôsobiť: zmeny osoby alebo prístupu učiteľa alebo asistenta, zmena parfému pedagóga, pachy v triede (jedlo z desiat), mihotanie a vytváranie tieňov, zvláštne zvuky...

- V prípade nezvládania záťaže zo širšieho sociálneho prostredia môže škola oslobodiť žiaka z výchov a na odporúčanie pedopsychiatra umožniť žiakovi skrátenie vyučovania a „relaxačný deň“.

ŽIACI CHORÍ A ZDRAVOTNE OSLABENÍ

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Žiak má v dôsledku zdravotného oslabenia sťažené podmienky v bežnom živote, je preto nevyhnutné mať pochopenie pre jeho osobitosti (výkyvy v práci, úzkostné prežívanie a iné), dôležitá je trpezlivosť a akceptácia. Nezávisí len od samotného žiaka, aby úspešne prekonával svoje ťažkosti, dôležité je aj vnímanie celkovej situácie a pozitívne a podporné pôsobenie ako rodičov, tak aj učiteľov a i. Liečba bez farmakoterapie nie je u tejto poruchy mysliteľná. Treba si uvedomiť, že žiak trpiaci touto diagnózou potrebuje oveľa väčšiu pozornosť a starostlivosť ako jeho zdraví vrstovníci. Ochorenie vyžaduje veľkú dávku trpezlivosti, pochopenia a mnoho láskyplnej dôslednosti. To všetko pomôže žiakovi získavať späť pocit istoty v preňho tak neistom svete.
  - Zdravotné oslabenie prináša so sebou kolísavý priebeh, preto v prípade „horších“ dní vynechať písanie písomných prác, prípadne nehodnotiť výsledky týchto prác. V prípade potreby umožniť žiakovi svoju odpoveď zopakovať v iný deň.
  - Upovedomiť žiaka vopred na skúšanie, písomnú prácu.
  - Využívať pochvalu, podporu, pozitívnu motiváciu, povzbudenie.
  - Nevystavovať žiaka zbytočným stresovým a záťažovým situáciám.
  - Dať žiakovi pocit podpory, chápavé a bezpečné školské prostredie.

ŽIACI NADANÍ

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Zapájať žiaka do mimoškolských aktivít a krúžkov zameraných na rozvoj jeho potenciálu.
  - Dbať na všestranný rozvoj osobnosti.
  - Rozvíjať a stimulovať všeobecné aj špeciálne schopnosti žiakov, ich zručnosti a spôsobilosti v súlade s ich nadaním.
  - Zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov.
  - Akceptovať vlastné, ale správne postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných.
  - Viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

ŽIACI ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Vedomosti prednostne preverovať ústnym preskúšaním, pri ktorom má učiteľ väčší priestor klásť žiakovi otázky, naviesť ho na odpoveď.
  - Pokiaľ sú vedomosti preverované písomne, voliť jednoduché otázky, prípadne voliť testy s možnosťou zakrúžkovania správnej odpovede.
  - Nezasahovať nevhodne do odpovede žiaka, umožniť plne prejaviť svoje vedomosti, neprerušovať pri prípadnej súvislej odpovedi.
  - Neprekvapovať neočakávaným skúšaním, ale preferovať pravidelné skúšanie alebo dopredu oznámené skúšanie, nie náhodné a nie za trest.

- Vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká žiaka zo SZP.
- Zapájať žiakov do mimoškolskej záujmovej činnosti.
- Rozvíjať schopnosť komunikovať v slovenskom jazyku.
- Rozvíjať schopnosť seba prezentácie a podporiť pozitívny seba obraz.
- Využívať:
  - metódu viacnásobného opakovania informácie – umožňuje žiakovi čo najpresnejšie prijať novú informáciu,
  - metódu nadmerného zvýraznenia informácie – učiteľ môže zvýrazniť pozadie, informáciu, predmet farebne, iným typom písma a pod.,
  - metóda multisenzorického sprostredkovania – žiak prijíma informáciu viacerými zmyslami,
  - sluchové cvičenia, sluchovo–pohybové cvičenia, pohybovo–sluchovo-zrakové cvičenia zamerané na rozvoj zmyslovej percepcie,
  - tvorivé manipulačné činnosti zamerané na rozvoj elementárnych grafických a manipulačných zručností žiakov.

C. Špecifické podporné opatrenia (podľa vyučovacích predmetov)

Špecifické podporné opatrenia sú **v kompetencii inkluzívneho tímu** (učiteľ, pedagogický asistent, školský podporný tím, zákonný zástupca).

SLOVENSKÝ JAZYK

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Uprednostňovať preverovanie vedomostí ústnou formou pred písomnou.
  - Vhodná je tiež forma doplňovačiek, testov s voľbou správnych odpovedí.
  - Pri písomnom prejave je potrebné, aby si žiak diktoval, čo píše a naučil sa po sebe kontrolovať si text.
  - Pri písaní je lepšie písať interpunkčné a diakritické znamienka ihneď, aj keď sa poruší zásada plynulého písania.
  - Pri prepise a odpise kombinovať prepis s doplňovačkami, umožniť tiché „diktovanie si“, množstvo prepisovaného textu redukovať, rešpektovať pomalšie tempo, častejšie žiaka kontrolovať.
  - Stimulovať jemnú motoriku a motoriku rúk uvoľňovacími cvičeniami, dbať o správne držanie písacej potreby a sedenie.
  - Pri písaní poznámok dovoliť žiakovi písať si len hlavné body, rešpektovať osobné pracovné tempo žiaka.
  - Nedávať prepisovať zošity kvôli úprave.
  - Štylistickú, gramatickú a grafickú stránku písomného prejavu hodnotiť s prihliadnutím na VPU, ktorá priamo ovplyvňuje kvalitu písomnej práce žiaka. Vhodné je slovné hodnotenie, hodnotenie počtom chýb, známkou je vhodné hodnotiť, keď sa práca „podarí“.
  - Na hodinách slohu hodnotiť obsahovú stránku, nie pravopisnú.
  - Pri slohových cvičeniach uprednostniť formu slohového prejavu s výberom tém.
  - Pri písaní diktátu voliť pomalšie tempo diktovania.

+

- Chyby v diktátoch neopravovať klasickým spôsobom, ale prepísať správne slovo, chyby neopravovať červeným, ale zeleným perom, slová správne napísané výrazne podčiarknuť, urobiť spoločný rozbor.
- Možnosť doplňovacích cvičení namiesto diktátov na overenie znalosti pravopisných pravidiel.
- Diktáty nehodnotiť známkou horšou ako 3, vyčísliť počet chýb.
- Po napísaní diktátu dať možnosť žiakovi opraviť svoje chyby. Auto korektúra je jedna z veľmi dôležitých úloh práce so žiakmi so ŠVVP a výborný prostriedok k náprave ťažkostí. Ak je žiak schopný nájsť si chyby, je to veľký pokrok.
- Hodnotiť vypracované úlohy, tie ktoré nestihne, nehodnotiť ako nesprávne.
- Pri písaní rozdeliť dlhší celok na dve časti alebo viac častí.
- Umožniť žiakovi používať pomôcku, na ktorej má vzor písanej podoby jednotlivých písmen.
- Častejšie zadávať úlohy na prepis – ako predpoklad k zlepšeniu rýchlosti písania a osvojenia gramatiky.
- Viesť žiaka k správnej technike čítania, v prípade potreby tolerovať aj slabikovanie. V individuálnom kontakte viesť žiaka k plynulému slabikovanému hlasnému čítaniu, napr. párovým čítaním, zadávať kratšie úseky. Neznámy text neklasifikovať.
- Zamerať sa na nácvik čítania s porozumením, pochopenie prečítaného textu overovať kladením otázok. Podľa potreby umožniť používať záložku, resp. čítacie okienko, odbúravať dvojité čítanie.
- Nestresovať, nezameriavať sa len na rýchlosť čítania, ale aj na kvalitu - t. z. kvalitu reprodukcie.
- Zadávať kratšie texty k čítaniu.
- Trénovať orientáciu v texte – napr. vyhľadávanie konkrétnych slov, viet v neznámom alebo málo známom texte.
- Nevyvolávať na hlasné a dlhé čítanie pred triedou.
- K domácej príprave dať čítať primerane dlhý text .
- Pred samotným čítaním vybrať z textu ťažké slová a precvičiť ich čítanie.
- Text, ktorý žiak číta, kontrolovať.
- Pred čítaním súvislého textu zaradiť rozcvičku čítanie písmen, slabík, slov.
- Viesť žiaka k tomu, aby si chyby v čítaní sám objavil a opravil.
- Pri povinnom čítaní zadávať len primerané časti diel, nezadávať príliš krátky časový limit na prečítanie.

<u>MATEMATIKA</u>

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Pri hodnotení striedavo využívať ústne a písomné odpovede.
  - Opakovane žiaka motivovať a povzbudzovať k výkonu, čím získa sebaistotu.
  - Vytvárať si pomocou kartičiek vzory na riešenie jednotlivých algoritmov, kde bude mať postupne rozpísané matematické postupy a následne naučiť žiaka pracovať s nimi.
  - Tolerovať pomalšie tempo.
  - Zadávať predtlačené kontrolné práce.
  - Žiakovi umožniť dostatočný priestor na kontrolu práce.
  - Pri kontrole spolupracovať so žiakom a viesť ho k zvládnutiu tejto činnosti.
  - Slovné úlohy – nacvičiť istý typ (spolu, o viac, o menej, krát viac,...) nemeniť formuláciu zadania, zvýrazniť kľúčové slovo, čo máme vypočítať.
  - Pri slovných úlohách v prípade potreby nesprávny krok žiakovi hneď opraviť.
  - Rozlišovať chyby vzniknuté z nezvládnutého učiva a chyby vznikajúce nesprávnym odpisom alebo zámenou poradia číslic a písmen.

+

- Pracovné postupy rozplánovať jednotlivo na menšie kroky.
- Pri písomných prácach prispôsobiť počet a náročnosť príkladov schopnostiam žiaka.
- V numerických úlohách používať jeden spôsob vypočítania, ktorý žiakovi vyhovuje, dovoliť používať kalkulačku, tabuľku násobkov, premeny jednotiek... (ideálne, ak si žiak z matematiky vyrobí 2-krát svoj vlastný „vzorkovník“ – jeden domov a druhý do školy).
- Pred skúšaním dať žiakovi podobné úlohy a príklady na domácu prípravu.
- Tolerovať používanie názornosti na prstoch.

CUDZÍ JAZYK

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Výuku smerovať na verbálne osvojovanie si cudzieho jazyka, osvojenie si praktických vetných celkov – dorozumievanie sa v cudzine: (žiak si postupne zhotovuje slovník zaužívaných výrazov, pádových väzieb slovies s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami, vetné konštrukcie, zaužívané frázy,...).
  - Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov alebo pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso precvičiť a dotrénovať ho vo väzbách a postupne pridávať ďalšie.
  - Farebne zobrazovať kmeň slova. Zápis textu do riadkov alebo prehľadných celkov s jednoduchou orientáciou na ploche.
  - Nové slová si osvojovať vo väzbách, spájať obrázky so slovami, vyhľadávať slovné spojenia k situačným obrázkom a nové prvky, ako napr. gramatické učivo, hneď spájať s komunikáciou.
  - Vyskúšať efektívnosť „sluchovej cesty“ pri vyučovaní.
  - Zamerať sa na osvojovanie najdôležitejších prvkov slovnej zásoby, slovných spojení, viet a fráz (možné je používať magnetofón, prípadne žiak opakuje po učiteľovi).
  - Písomnú formu výučby ponechať ako vedľajšiu.
  - Používať čo najviac názornosti.
  - Zvážiť skúšanie naučených slovíčok písomnou formou, chyby v zápise tolerovať, ak sú foneticky správne zapísané.
  - Chyby opravovať zeleným perom, vhodné je využitie PC k samostatnej práci a taktiež na domácu prípravu.
  - Nepožadovať od žiaka doslovné preklady a skladanie viet z izolovane osvojených slovíčok.
  - Nežiadať od žiaka presné osvojenie a používanie všetkých gramatických pravidiel.
  - Zamerať sa na schopnosť žiaka porozumieť jazyku a dohovoriť sa v obyčajných situáciách, učiť žiaka bežným nadpisom, krátkym pokynom (napr. stanica, obchod,...).
  - Pri výučbe využívať jednoduché básničky, pesničky, porekadlá, hádanky, vtipy...
  - Zamerať sa na správnu výslovnosť.
  - Používať doplňovanie vhodných slov do viet (ústnou formou).
  - Nečítať dlhé a náročné texty.
  - Odpovedať na základe otázok – pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu.
  - Nepísať do stĺpcov, ale radšej do riadkov a pri čítaní taktiež používať text zapísaný do riadkov.
  - Trénovať reakcie na pokyny v cudzom jazyku bez prekladu do slovenského jazyka.
  - Čítať slová ako celky – tzv. globálnou metódou.
  - Využívať audio nahrávky k tréningu správnej výslovnosti.
  - Zhotoviť slovník zaužívaných výrazov a idiómov, pádových väzieb slovies s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami... (zhotovenie realizuje žiak s priebežným usmerňovaním vyučujúceho).
  - Podľa možnosti uprednostniť učebnice a pracovné zošity s výkladom v slovenčine.

- Vždy sa presvedčiť, či žiak porozumel zadaniu.
- Podľa potreby prispôsobiť dĺžku a formu jednotlivých aktivít.
- Umožniť používanie kompenzačných pomôcok.
- Aplikovať metódu názornosti pri výklade učiva.
- Formulovať jednoduché a stručné pokyny pri zadávaní úloh, kontrolovať pochopenie zadania úlohy.
- Znížiť pracovné zaťaženie – redukovať rozsah úloh, poznámok, písomných cvičení.
- Prispôsobiť formu skúšania učivu a schopnostiam, preferenciám.
- Redukovať, resp. upraviť rozsah domácich úloh a poznámok v prípade potreby.
- Redukovať rozsah skúšaného učiva na testoch a v písomných prácach.
- Poskytnúť dostatočný čas na splnenie úlohy.
- Tolerovať špecifické chyby, tolerovať fonetický zápis slov.
- Kontrolovať únavu, výdrž, psychický stav, prípadné preťaženie žiaka.
- Povzbudzovať dieťa, podporovať jeho sebadôveru, oceňovať snahu, aktivitu na hodine, chváliť aj za menšie úspechy.
- Nedokončenú prácu v škole nezadávať ako domácu úlohu.

OSTATNÉ PREDMETY

- ODPORÚČANÁ PEDAGOGICKÁ INTERVENCIA:
  - Alternatívne formy zisťovania vedomostí sú vhodné aj v rámci ostatných predmetov.
  - Kľúčové písomné práce písať s predĺženým časom (cca o 20 %) a redukciou úloh.
  - Tolerovať pracovné, psychomotorické tempo, tempo písania, čítania, počítania.
  - V náukových predmetoch zvýrazniť podstatné, naučiť sa pracovať s myšlienkovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme používať aj pri vlastnej odpovedi (heslovitý záznam, možnosť dokresľovania).
  - Multisenzoriálny prístup vo výuke – používať pri výklade a pri osvojovaní si nového učiva využívať čo najviac zmyslov (počúvaj-pozeraj-hovor-napíš-ukáž).
  - Zvážiť zadávanie časovo obmedzených prác.
  - Skontrolovať porozumenie zadania, dovoliť žiakovi klásť otázky aj v priebehu práce, písomky a v prípade potreby priebežne usmerniť pri samostatnej práci.
  - Zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce a nielen výsledok.
  - Žiaka vopred informovať o písaní písomnej práce, o obsahu a rozsahu písomnej práce.
  - Pri krátkych a každodenných cvičeniach postupne zvyšovať nároky po zvládnutí predchádzajúcich cvičení.
  - Ústretový a nápomocný prístup pri odpovediach, klásť pomocné otázky, nestresovať, nedávať priestor pre výsmech spolužiakov, poskytnúť možnosť odpovede mimo triedy.
  - Častá motivácia, povzbudenie a poskytnutie spätnej väzby.
  - Systematický individuálny prístup, aby žiak postupne prebral učivo.
  - Rozdelenie pokynov na menšie časti a podľa potreby, každú z nich žiakovi zvlášť opakovať.
  - Pri písomnom overovaní vedomostí voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy a stručné odpovede. Časovo limitované práce sú menej vhodné, hodnotiť po verbálnom doskúšaní žiaka.
  - Vo všetkých predmetoch tolerovať zníženú kvalitu písomného prejavu (do hodnotenia nezahrňovať chyby vznikajúce chybným odpisom, nedostatočnou úpravou, tolerovať zápis tlačenými písmenami...) uprednostniť kvalitu pred kvantitou.
  - Preferovať ústny prejav, nenaliehať na pohotovú odpoveď, nápomocný prístup.
  - Ponechať dostatok času na spracovanie a kontrolu písomných prác.

+

- Pomôcť žiakovi s porozumením textu.
- Tolerovať horšiu grafickú úpravu písomného prejavu.
- Častejšie využívať názor.
- Priebežne overovať správne pochopenie zadania.
- Pri odpovediach, kde je potrebné vedieť poučky naspamäť, voliť možnosť doplňovania textu z poučky alebo formou testu s výberom možných odpovedí.
- Záujem žiaka o učivo vyvolávať používaním rôznych vizuálnych pomôcok, farieb (fixky, kriedy,...), do výučby začleňovať názorné a praktické ukážky.
- U žiakov s ťažšou formou VPU tolerovať kopírovanie poznámok spolužiaka a pod.

Skratky:
ADHD – porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou
CPP – Centrum poradenstva a prevencie
IKT – informačno-komunikačné
technológie
SZP – sociálne znevýhodnené prostredie
ŠkVP – školský vzdelávací program
ŠPT – školský podporný tím
ŠVVP – špeciálne výchovno–vzdelávacie potreby
VPU – vývinové poruchy učenia

Zdroj k odporúčaným pedagogickým intervenciám: V. Ďurčová, 2023.

+

PROCES ZÍSKAVANIA PODPORNÉHO OPATRENIA

Proces získavania podporných opatrení je rozdelený do nasledovných štyroch krokov:

Krok 1
Žiadateľ (zákonný zástupca dieťaťa alebo neplnoletého žiaka, plnoletý žiak, pedagogický alebo odborný zamestnanec) požiada riaditeľa školy o poskytnutie podporného opatrenia (tlačivo ŽIADOSŤ O VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO OPATRENIA, str.25**)**

Riaditeľ školy následne zabezpečí vypracovanie vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia. V prípade, ak ide o neplnoleté dieťa alebo žiaka, možno požiadať zariadenie poradenstva a prevencie o vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia, ale iba s informovaným súhlasom zákonného zástupcu.

Krok 2
Učiteľ, školský špeciálny pedagóg, odborný zamestnanec alebo zariadenie poradenstva a prevencie na základe odbornej diagnostiky v súlade s obsahovými a výkonovými štandardmi vypracuje VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO OPATRENIA (str. 26 – 27), ktoré určujú odborné činnosti jednotlivých stupňov podporných úrovní. Vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia sa poskytuje žiadateľovi.

Krok 3
Na základe vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia môže žiadateľ požiadať riaditeľa školy alebo školského zariadenia o poskytnutie podporného opatrenia (tlačivo ŽIADOSŤ O POSKYTNUTIE PODPORNÉHO OPATRENIA, str. 28).

Krok 4
Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na základe žiadosti o poskytnutie podporného opatrenia zohľadní personálne, priestorové, materiálno-technické a finančné podmienky školy alebo školského zariadenia. Riaditeľ školy alebo školského zariadenia sa písomne vyjadrí žiadateľovi o poskytnutie podporných opatrení do 10 dní odo dňa, kedy bol požiadaný k poskytnutiu podporného opatrenia, v odôvodnenom prípade do 20 dní (tlačivo VYJADRENIE RIADITEĽA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZARIADENIA K POSKYTNUTIU PODPORNÉHO OPATRENIA, str. 29).

Krok 5
Škola/ školské zariadenie zabezpečí poskytnutie podporného opatrenia dieťaťu alebo žiakovi,v súlade s navrhovanými podpornými opatreniami, vrátane ich rozsahu popísanom vo Vyjadrení na účel poskytnutia podporných opatrení.

TLAČIVÁ

- ŽIADOSŤ O POSKYTNUTIE PODPORNÉHO OPATRENIA
- ŽIADOSŤ O VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO OPATRENIA
- VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO OPATRENIA
- VYJADRENIE RIADITEĽA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZARIADENIA K POSKYTNUTIU PODPORNÉHO OPATRENIA

+

(Meno a priezvisko, ulica, číslo, PSČ, mesto - obec, tel. kontakt)

Základná škola s materskou školou, Kotešová 378

013 61 Kotešová

_____,_____
(miesto, deň. mesiac rok)

VEC: <u>ŽIADOSŤ O VYJADRENIE NA ÚČEL POSKYTNUTIA PODPORNÉHO OPATRENIA</u>

Meno: ..... Priezvisko: .....

Adresa trvalého pobytu: .....

žiadam

podľa §145b zákona č, 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov **o vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia** pre

dcéru / syna: ..... žiaka / žiačky ..... ročníka, ... triedy.

Zdôvodnenie žiadosti (nepovinné):

.....

.....

.....

.....

..... .

V ....., dátum .....

- - - -

Vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia

Evidenčné číslo:	
Meno dieťaťa/žiaka:	
Dátum narodenia:	
Adresa bydliska:	

Žiadateľ vyjadrenia: (meno a priezvisko)			
	zákonný zástupca dieťaťa alebo neplnoletého žiaka		pedagogický zamestnanec
	plnoletý žiak		odborný zamestnanec
	zástupca zariadenia		
Odporúčané podporné opatrenia:			
	poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní;		
	poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní		
	zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy		
	činnosť na podporu dosahovania školskej spôsobilosti		
	zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy		
	zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka		
	skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia		
	zabezpečenie vzdelávania sa vo vyučovacom predmete alebo vo vzdelávacej oblasti vo vyššom ročníku;		
	zabezpečenie osobitných foriem komunikácie dieťaťa so zdravotným postihnutím alebo žiaka so zdravotným postihnutím so školou alebo so školským zariadením		
	činnosť na podporu sociálneho zaradenia		
	činnosť na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy alebo strednej školy		
	špecializované kariérové poradenstvo		
	zabezpečenie pôsobenia pedagogického asistenta v triede		
	poskytovanie zdravotnej starostlivosti		
	zabezpečenie sebaobslužných úkonov podľa osobitného predpisu 80c) v čase výchovno-vzdelávacieho procesu		
	poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok		

	zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdanie zručností
	odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní
	zabezpečenie diétneho stravovania

Navrhovaný rozsah podporného opatrenia:

Meno a priezvisko vyjadrujúceho sa				
Pracovná pozícia vyjadrujúceho sa				
Kontakt (telefón, mail)				
Podpis				
Dátum				
Vyjadrenie prevzal (doručuje sa)		zákonný zástupca dieťaťa alebo neplnoletého žiaka		pedagogický zamestnanec
				odborný zamestnanec
		plnoletý žiak		zástupca zariadenia
Podpis riaditeľa školy/školského zariadenia a pečiatka				

(Meno a priezvisko, ulica, číslo, PSČ, mesto - obec, tel. kontakt)

Základná škola s materskou školou, Kotešová 378

013 61 Kotešová

_____,_____
miesto, deň. mesiac rok)

VEC: <u>ŽIADOSŤ O POSKYTNUTIE PODPORNÉHO OPATRENIA</u>

Meno: ..... Priezvisko: .....

Adresa trvalého pobytu: .....

žiadam

podľa §145b zákona č, 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia **o poskytnutie podporných opatrení** pre

dcéru / syna: .....žiačku / žiaka .....triedy.

V .....

Dátum .....

- -
vlastnoručný podpis žiadateľa

Vyjadrenie riaditeľa školy k poskytnutiu podporného opatrenia

Meno dieťaťa/žiaka:	
Dátum narodenia:	
Adresa bydliska:	
Žiadateľ o poskytnutie podporného opatrenia:	

Vyjadrenie riaditeľa školy/školského zariadenia:

a) škola/školské zariadenie **poskytne** podporné opatrenie odporúčané vo Vyjadrení na účel poskytnutia podporného opatrenia v požadovanom rozsahu
b) škola/školské zariadenie **neposkytne** podporné opatrenie odporúčané vo Vyjadrení na účel poskytnutia podporného opatrenia v požadovanom rozsahu
c) škola/školské zariadenie **čiastočne poskytne** podporné opatrenie odporúčané vo Vyjadrení na účel poskytnutia podporného opatrenia v požadovanom rozsahu

Odôvodnenie v prípade výberu možnosti b) alebo c):

Miesto, dátum:	
Riaditeľ školy/školského zariadenia:	
Adresa:	
Kontakt:	
Podpis	

Vysvetlivky k Vyjadreniu riaditeľa školy/školského zariadenia k poskytnutiu podporného opatrenia

Odporúča sa dodržiavať nasledovnú štruktúru a veľkosť buniek na pravej strane tabuľky prispôsobiť obsahu.

1. Žiadateľ o poskytnutie podporného opatrenia: Uviesť meno a priezvisko žiadateľa, ktorý žiada riaditeľa školy/školského zariadenia o poskytnutie podporných opatrení dieťaťu/žiakovi na základe Vyjadrenia na účel poskytnutia podporného opatrenia, ktoré mu bolo poskytnuté.

2. Vyjadrenie riaditeľa školy/školského zariadenia: Riaditeľ školy/školského zariadenia zhodnotí personálne, priestorové, materiálno-technické alebo finančné podmienky školy/školského zariadenia na poskytnutie podporného opatrenia v navrhovanom rozsahu vo Vyjadrení na účel poskytnutia podporného opatrenia a vyberie jednu zuvedených možností.

3. Zdôvodnenie v prípade výberu možnosti b) alebo c): V prípade výberu možnosti b) riaditeľ školy/školského zariadenia uvedie, z akého dôvodu škola/školské zariadenie nemôže poskytnúť podporné opatrenia v odporúčanom rozsahu dieťaťu/žiakovi. V prípade výberu možnosti c) riaditeľ školy/školského zariadenia uvedie, ktoré z odporúčaných podporných opatrení neposkytne a rovnako uvedie dôvod.